

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 46/2026-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Františkom Baraniakom, M. R. Štefánika 43, Dolný Kubín, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 74Ek/1509/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 15. augusta 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania pred ústavným súdom. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu bez zbytočných prietáhov.
2. Sťažovateľ je v procesnej pozícii povinného v exekučnom konaní vedenom u súdneho exekútora Mgr. Mariána Janeca pod sp. zn. 351EX 349/23 a na okresnom súde pod sp. zn. 74Ek/1509/2023.
3. Dňa 19. augusta 2023 navrhol sťažovateľ zastavenie exekúcie. Okresný súd (rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka) návrh sťažovateľa uznesením z 26. februára 2024 zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť (26. marca 2024), o ktorej bolo rozhodnuté po podaní ústavnej sťažnosti 8. januára 2026.
4. Sťažovateľ namieta, že od podania návrhu na zastavenie exekúcie uplynuli už takmer dva roky (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.), od podania sťažnosti jeden rok a tri mesiace. Podal aj sťažnosť na prietahy predsedovi súdu, ktorú predseda súdu vyhodnotil ako dôvodnú.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Zákonná sudkyňa poukazuje na to, že spis jej bol pridelený 27. júla 2025. Ďalej uvádza chronologicky jednotlivé úkony vykonané v posudzovanom konaní vo vzťahu k podanému návrhu na zastavenie exekúcie:

6. Návrh na zastavenie exekúcie bol podaný 19. augusta 2023. Vyšší súdny úradník o ňom rozhodol 26. februára 2024 tak, že ho zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 27. marca 2024 sťažnosť. Ešte toho istého dňa bol oprávnený vyzvaný, aby sa k sťažnosti vyjadril, čo urobil 27. apríla 2024.

7. Dňa 17. septembra 2024 bol súdu doručený návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora, ku ktorému sa exekútor vyjadril podaním z 11. októbra 2024. Následne bol tento návrh zamietnutý uznesením vyššieho súdneho úradníka z 15. októbra 2024. Oprávnený podal proti uzneseniu 18. novembra 2024 sťažnosť, ku ktorej sa vyjadril sťažovateľ aj súdny exekútor.

8. Následne súd zisťoval na okresnom súde, v akom štádiu sa nachádza konanie sp. zn. 5C/29/2023, konkrétne, či došlo k vydaniu rozhodnutia vo veci samej a či bolo zrušené neodkladné opatrenie z 2. júna 2023.

9. Sťažovateľ doručil 27. marca 2025 rozsudok okresného súdu z 28. februára 2025, v ktorom súd vo výroku II rozhodol tak, že zrušil neodkladné opatrenie nariadené 2. júna 2023. V nadväznosti na to podaním z 8. apríla 2025 doplnil podaný návrh aj sťažnostnú argumentáciu k zastaveniu exekučného konania. Oprávnený sa k tomuto podaniu sťažovateľa vyjadril ešte v ten istý deň a okresný súd na základe žiadosti o súčinnosť 17. apríla 2025 a uviedol, že doručený rozsudok nie je právoplatný a nachádza sa na lehote do 25. apríla 2025. Dňa 26. augusta 2025 požiadal súd o informáciu, či rozsudok nadobudol právoplatnosť, pričom mu bola poskytnutá informácia, že sa tak nestalo a spis je na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Krajský súd na výzvu súdu odpovedal, že konanie prebieha a nie je zadaný termín na rozhodnutie.

10. O podanej sťažnosti sťažovateľa bolo rozhodnuté uznesením z 8. januára 2026 tak, že sťažnosť bola zamietnutá. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. januára 2026. Súd sa pritom nestotožnil s právnym názorom sťažovateľa, že zanikol exekučný titul na základe uznesenia krajského súdu zo 4. augusta 2023 a ani na základe rozsudku okresného súdu z 28. februára 2025, pretože ten nie je právoplatný.

11. Dňa 16. februára 2026 bolo rozhodnuté aj o sťažnosti oprávneného vo vzťahu k návrhu na zmenu súdneho exekútora, a to tak, že sťažnosť bola zamietnutá.

12. Zákonná sudkyňa poukazuje na to, že po pridelení veci bezodkladne pristúpila k oboznámeniu sa s obsahom spisu. Postup súdu nebol poznačený nečinnosťou, ale objektívnou potrebou preveriť relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na ďalšie trvanie exekúcie. Napriek tomu, že išlo o návrh bez odkladného účinku, súdny exekútor vo veci nekonal, pretože bol toho názoru (nesprávneho), že exekučný titul bol zrušený rozhodnutím krajského súdu zo 4. augusta 2023.

II.2. Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľ poukázal na to, že skutočnosti, ktoré uvádza vo vyjadrení okresný súd, nemôžu byť pričítané na ťarchu sťažovateľa, ktorý sa aktívne snažil o to, aby k prietahom nedošlo.

14. Ďalej sťažovateľ namieta, že mu neboli automaticky oznámené dôvody zmeny v osobe zákonného sudcu – tieto mu boli oznámené až predsedom súdu na základe ním podanej sťažnosti.

15. Za odstránenie prietahov ďalej nie je možné považovať akékoľvek rozhodnutie, ale len také, ktoré je v súlade so zákonom a z ústavného hľadiska udržateľné. Proti uzneseniu z 8. januára 2026 pritom sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, o ktorej dosiaľ nebolo rozhodnuté. V ďalšej časti vyjadrenia sťažovateľ poukazuje na nesprávnosť záverov exekučného súdu vyjadrených v uznesení z 8. januára 2026. Keďže prieskum tohto rozhodnutia je predmetom rozhodovania v inom konaní, ústavný súd nepovažoval za potrebné ďalej tieto námietky špecifikovať. Vo svojej podstate sťažovateľ tvrdí, že neexistuje právoplatný a vykonateľný exekučný titul, a preto mala byť exekúcia zastavená. V závere poukazuje na to, že rozhodnutie bolo vydané až pod tlakom prebiehajúceho konania na ústavnom súde.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

19. Predmetom posudzovania je v tomto konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa konanie exekučného súdu o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie z 19. augusta 2023. O tomto návrhu rozhodol vyšší súdny úradník uznesením z 26. februára 2024 (teda ani nie po roku od podania návrhu) a o podanej sťažnosti bolo rozhodnuté 8. januára 2026 (teda po takmer dvoch rokoch od podania sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka). Celkom teda rozhodovanie

exekučného súdu o návrhu sťažovateľa trvalo približne 2,5 roka, čo síce nie je optimálna doba, skôr ide z ústavnoprávneho hľadiska o hraničnú dobu, avšak s ohľadom na okolnosti veci, ako ich ústavný súd ďalej popisuje, považoval túto dobu za akceptovateľnú.

20. V rámci posudzovania ústavnej sťažnosti vzal do úvahy predovšetkým skutočnosť, že najmä po tom, ako bola vec pridelená v poradí poslednej zákonnej sudkyňi, sa vo veci konalo plynulo a nemožno hovoriť o nečinnosti – to, že nebolo rovno o návrhu rozhodnuté, bolo spôsobené (tu treba prisvedčiť zákonnej sudkyňi) objektívnou potrebou preveriť skutočnosti uvádzané v podanom návrhu a rozhodnúť na základe aktuálne zisteného skutkového stavu – v tomto zmysle treba poukázať na to, že predmetom posudzovania už nebola len otázka existencie exekučného titulu s ohľadom na rozhodnutie krajského súdu z augusta 2023, ale aj s ohľadom na rozsudok okresného súdu z roku 2025 (ktorý bol vydaný až v priebehu konania o návrhu sťažovateľa, avšak správne postupoval exekučný súd, keď vnímal potrebu rozhodnúť o zastavení konania aj s ohľadom na toto rozhodnutie). Ďalej tiež ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že v priebehu konania o návrhu sťažovateľa bolo rozhodované aj o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Ústavný súd sa nestotožnil ani s názorom sťažovateľa, že o jeho sťažnosti bolo rozhodnuté až pod tlakom podanej ústavnej sťažnosti, pretože postup exekučného súdu nenaznačuje nečinnosť, skôr naopak.

21. V priebehu konania možno identifikovať kratšie obdobia nečinnosti, ktoré boli spôsobené opakovanou zmenou zákonného sudcu a dlhodobou práceneschopnosťou jednej zo zákonných sudkyň, ktorá mala vo veci konať, avšak, poukazujúc na celý priebeh konania, ústavný súd tieto obdobia nepovažoval za také významné, aby boli spôsobilé porušiť práva sťažovateľa spôsobom, ktorým to naznačuje v ústavnej sťažnosti. K uvedenému konštatovaniu dospel ústavný súd v neposlednom rade s poukazom na skutočnosť, že podľa vyjadrenia exekučného súdu súdny exekútor napriek neexistencii odkladného účinku podaného návrhu sťažovateľa vo veci od podania návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie nekonal.

22. Nepochybne ide o vec, ktorá je pre sťažovateľa dôležitá, avšak zároveň nejde o konanie, ktoré by malo mať z pohľadu možných prietahov prioritu, ako je to v prípade konaní týkajúcich sa väzby či maloletých detí. Nešlo o vec právne a skutkovo zložitú (netvrdí to ani samotný porušovateľ), avšak objektívne bolo racionálne počkať, či rozsudok okresného súdu, ktorý by mohol znamenať zrušenie exekučného titulu, nadobudne právoplatnosť – rozumne bolo rozhodnuté v čase, keď už zákonná sudkyňa s ohľadom na vyjadrenie krajského súdu vyhodnotila, že v najbližšej dobe nemožno očakávať odvolacie rozhodnutie, a preto by ďalšie čakanie nebolo vhodné. V tomto zmysle teda ústavný súd nevzhliadol v postupe exekučného súdu pochybenie a to, akým spôsobom sa exekučný súd vysporiadal so samotným návrhom sťažovateľa na zastavenie exekúcie, nie je ústavný súd oprávnený posudzovať v tomto konaní, pretože ústavnou sťažnosťou bolo namietané len porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (resp. prejednanie veci v primeranej lehote). To sa týka aj námietok týkajúcich sa zmeny zákonného sudcu, keď porušenie práva na zákonného sudcu sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti nenamietal.

23. Napokon považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že posúdenie možných prietahov predsedom súdu síce môže byť istým vodítkom pre ústavný súd, avšak ústavný súd týmto posúdením nie je viazaný – teda môže ústavnej sťažnosti nevyhovieť aj napriek tomu, že predseda súdu

sťažnosť na priet'ahy vyhodnotí ako dôvodnú. V okolnostiach veci je potrebné poukázať na to, že práve tá mohla dopomôcť k tomu, že sa vo veci napokon rozhodlo ešte v ústavne konformnej dobe (aj keď hraničnej) – inými slovami, sťažnosť predsedovi okresného súdu splnila účel a zásah ústavného súdu preto nie je potrebný.

24. S ohľadom na všetky uvedené skutočnosti a špecifické okolnosti prípadu ústavný súd napokon ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu